

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 709/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. decembra 2014 predbežne prerokoval sťažnosť E. A., zastúpeného obchodnou spoločnosťou Ch... v mene ktorej koná advokát J. U., vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo 63/2013 z 30. januára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť E. A. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2014 doručená sťažnosť E. A. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného obchodnou spoločnosťou CH..., ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tdo 63/2013 z 30. januára 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 100/2011 z 29. marca 2012 spolu s ďalším obvineným uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov a prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a 2 písm. e) Trestného zákona spáchaného v spolupáchateľstve podľa § 20 Trestného zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 To 68/2012 z 12. septembra 2012 odvolanie proti rozsudku okresného súdu zamietol. Následne podané dovolanie sťažovateľa bolo napadnutým uznesením najvyššieho súdu odmietnuté.

V sťažnosti sťažovateľ namieta, že trestné stíhanie bolo v jeho prípade začaté za skutok, ktorý sa len v budúcnosti mal stať, a skutková veta uznesenia o začatí trestného stíhania je len *«pokusom o ustálenie budúceho skutku presnejšie budúceho konania „za réžie“ resp. v spolupráci Polície SR a Rakúskej polície a za vyprovokovania a zatiahnutia neurčitého počtu osôb, ktorí sa stanú budúcimi páchatel'ami...»*

Z vyššie uvedených dvoch aktov aplikácie práva (z podnetu na začatie trestného stíhania a z uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci) - rozhodnutí vyplýva príprava na vyprovokovanie a spáchanie budúceho trestného činu prostredníctvom agentov rakúskej polície na ktorom je následne postavené a vypracované neústavné a nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. zo dňa 09.11.2011 proti obvineným a následne trestné stíhanie.

Teda celé trestné stíhanie od začiatku t. j. od vydania uznesenia o začatí trestného stíhania zo dňa 28.06.2010 pre trestný čin, ktorý sa má stať v budúcnosti až po podanie obžaloby je neústavné a nezákonné a hrubým spôsobom došlo k porušeniu môjho práva na spravodlivé súdne konanie.»

Nadväzne na to sťažovateľ cituje z úradných záznamov orgánov polície obsahujúcich operatívne informácie, ktoré mali nasvedčovať páchanie trestnej činnosti sťažovateľom, pričom tvrdí, že tieto mali svedčiť nielen o jeho provokovaní na spáchanie trestného činu, ale aj o tom, že drogy, ktoré od neho chceli agenti zakúpiť, nevedel zabezpečiť. Namieta aj nepravdivosť niektorých výpovedí svedkov a rozpory z nich plynúce, ktoré neboli vyšetrovateľom ani súdmi odstránené. Vzhľadom na uvedené namieta, že „celé trestné stíhanie... nebolo vykonané spravodlivo a je porušením... práva na spravodlivé súdne konanie ako aj práva podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR ne byť trestne stíhaný inak ako z dôvodov uvedených v zákone a ne byť trestne stíhaný inak ako spôsobom uvedeným v zákone... Štrasburské inštitúcie posudzujú trestné konanie ako celok, predovšetkým skúmajú, či bolo konanie vykonané spravodlivo. Zásada fair trial - spravodlivého konania je najvyššou zásadou. Pravidlá obsiahnuté v čl. 6 stanovujú spôsob vykonania dokazovania, ktorý je predpokladom spravodlivého procesu. Porušenie takéhoto spôsobu spravidla vyvoláva porušenie zásady fair trial.

Najvyšší súd Slovenskej republiky pochybil, keď sa stotožnil s argumentáciou okresného a krajského súdu. Celý skutkový dej bol priebežne počas mesiacov od mája do novembra neustále provokovaný agentmi rakúskej polície v súčinnosti so slovenskou políciou a to aj napriek úradným záznamom, ktoré preukazujú, že som nevedel zohnať drogy pre agentov, teda nemohlo byť ani podozrenie, že sa takejto trestnej činnosti dopúšťam a teda nebol ani dôvod na vedenie a pokračovanie trestného stíhania vo veci. Stalo sa to, že polícii sa podarilo vyprovokovať a v priebehu skutkového deja organizovať a riadiť skutkový dej až do pre nich úspešného konca. Rovnako najvyšší súd pochybil, keď uviedol, že Rozsudok ESLP z 9. júna 1998 vo veci Teixeira de Castro proti Portugalsku rieši iný problém a nie je ho možné použiť na môj prípad.

Z vyššie uvedeného dôvodu sú všetky dôkazy získavané na základe neústavného uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci podľa § 199 ods. 1 Tr. por. dôkazmi nezákonne získanými, ktoré trpia podstatnou procesnou vadou a teda sú dôkazmi v trestnom konaní neprípustnými a súdy nemali na ne prihliadať. “

Najvyšší súd podľa názoru sťažovateľa nezodpovedal otázky, aké zistené skutočnosti nasvedčovali vyšetrovateľovi, že v čase vydania uznesenia o začatí trestného stíhania mal byť spáchaný trestný čin aspoň v štádiu jeho prípravy, kto je z neho podozrivý,

a v konečnom dôsledku, ako mohol byť na podklade takéhoto uznesenia obžalovaný a uznaný vinným. Pri svojej argumentácii sťažovateľ poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 3/2011 z 26. októbra 2011, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 TdoV 16/2011 z 19. júna 2012, nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 597/99 z 22. júna 2000, rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 8 Tz 39/2013 z 25. septembra 2013, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 4 Tdo 15/2012 z 19. júna 2012 a rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tdo 6/2012 z 19. júna 2012 a niektoré súvisiace internetové články.

Po konštatovaní právomoci ústavného súdu a prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ústavy sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd vo veci vydal takéto rozhodnutie:

„1/ Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo/63/2013 zo dňa 30. januára 2014 boli porušené základné práva a slobody a to:

právo nebyť trestne stíhaný inak ako z dôvodov a inak ako spôsobom uvedeným v zákone podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy SR

právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1,2 Dohovoru.

2/ Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tdo/63/2013 zo dňa 30. januára 2014.

3/ Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky ukladá uhradiť trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 €...

4/ Najvyšší súd SR je povinný uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 284,08 € na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nemožno nikoho stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím ústavným postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmavať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti prihliada na to, že nie je iba jeho povinnosťou (ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti) zabezpečovať v rámci svojej rozhodovacej právomoci ochranu základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Túto povinnosť majú aj všeobecné súdy ako primárni ochrancovia ústavnosti (napr. III. ÚS 79/02). Danú skutočnosť zohľadňuje napokon aj znenie čl. 127 ods. 1 ústavy

limitujúce právomoc ústavného súdu vo vzťahu k všeobecným súdom princípom subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd iba v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že trestné konanie je od svojho začiatku až po jeho koniec proces, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto pochybenia neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania.

Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je okrem iného náprava procesných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov).

Obdobne aj v zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva v prípadoch namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa úloha súdu sústreďuje na zistenie, či konanie ako celok vrátane dokazovania (spôsobu vykonania dôkazov) malo spravodlivý charakter (napr. rozsudok vo veci Van Mechelen a iní proti Holandsku z 23. 4. 1997, § 49, § 50; rozsudok A. M. proti Taliansku zo 14. 12. 1999, § 23, § 24).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže

mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Ústavný súd ďalej zvyrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. *Georgidias c. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva ale zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torijo c. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné,

neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom je možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Článok 6 ods. 1 dohovoru každému zaručuje právo podať žalobu o uplatnenie svojich občianskych práv a záväzkov na súde, ako aj domáhať sa toho, aby súd rozhodol o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Takto interpretovaný článok zahŕňa právo na súd, do ktorého patrí právo na prístup k súdu. K nemu sa pridávajú záruky ustanovené čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu a zloženie súdu a vedenie konania. To všetko v súhrne zakladá právo na spravodlivé prerokovanie veci (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 21. 2. 1975, séria A, č. 18, s. 18, § 36). Právo na spravodlivé prerokovanie veci zahŕňa v sebe princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). Ústavný súd napokon poznamenáva, že medzi právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jemu porovnateľným právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadných odlišností, a prípadné porušenie uvedených práv je preto potrebné posudzovať spoločne.

K obsahu čl. 17 ods. 2 ústavy vyslovil ústavný súd názor, že obsahuje základné garancie pre rôzne formy pozbavenia osobnej slobody vrátane trestného konania, ako je výkon trestu odňatia slobody, ochranného liečenia, ochrannej výchovy (III. ÚS 7/2000).

Z týchto hľadísk pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 6 Tdo 63/2013 z 30. januára 2014, ktorým bolo podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie sťažovateľa odmietnuté najvyšší súd po konštatovaní nesplnenia dôvodov dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a uvedení znenia § 371 ods. 1 písm. c/, g/ a i/ Trestného poriadku uviedol nasledovné:

„Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb a má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia...“

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiace v prospech obvineného, aby páchatel bol odsúdený len za to, čo spáchal. Zásada práva na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto je porušenie práva na obhajobu aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.)

Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené k náprave právnych chýb rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočnosti podľa noriem hmotného práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Nemožno ním však napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu (jeho vecnosť obsahovú správnosť).

Obvinený v dovolaní podrobne nerozvedol, ktoré konkrétne porušenia práv obvineného v konaní pred prvostupňovým a druhostupňovým súdom majú zakladať jednotlivé dovolacie dôvody podľa jednotlivých ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/, písm. i/. Len vo všeobecnej rovine namieta, že príkazy na použitie agenta, použitie ITP a vyhotovenie obrazovo-zvukových záznamov (ďalej len príkaz) sú nepreskumatelné, stručne odôvodnené a nezákonné. Ďalším dôvodom pre podanie dovolania, ako to bolo už uvedené v predchádzajúcej časti odôvodnenia je vykonanie výsluchu agentov v rozpore so zákonom a skutočnosť, že zo strany agentov došlo k nezákonnej provokácii. Dôvodom na podanie dovolania má byť aj tá skutočnosť, že agenti nezasiahli 31. augusta 2010, keď obvinený doniesol „vzorku drogy“. Nezákonnú provokáciu obvinený vidí v tom, že agenti žiadali od neho drogy v určitom množstve a za určitú sumu finančných prostriedkov. Odôvodnenie konajúcich súdov, ohľadne horeuvedených skutočností považuje obvinený za nedostatočné a nezákonné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s argumentáciou prvostupňového a druhostupňového súdu v tom smere, že odôvodnenie príkazov je dostatočné a zákonné. V danom štádiu trestného stíhania, keď je podozrenie zo spáchania trestnej činnosti a sú súdom vydané príkazy, nie je možné zo skutkovej stránky ani príkaz odôvodniť rozsiahlejším spôsobom, pretože ide o počiatočnú fázu získavania dôkazov a odhaľovania trestnej činnosti.

Výsluch agentov bol v súlade s ust. § 117 ods. 11 Tr. por. pri primeranom použití ustanovení § 134 ods. 1, § 136 a § 262 ods. 3 Tr. por. Keby bol výsluch vykonaný tak, ako to uvádza obvinený v dovolaní, bol by výsluch vykonaný v rozpore s jednotlivými ustanoveniami Trestného poriadku. Táto skutočnosť nemôže zakladať a naplniť ani jeden z dovolacích dôvodov, ktoré obvinený uviedol v písomne podanom dovolaní.

Agent je osoba, ktorá musí pôsobiť pri vykonaní činnosti na odhaľovanie a zisťovanie páchatel'ov zločinov aktívne a nemôže byť pasívny, pretože pasivitou by nemohol plniť funkciu agenta. Skutočnosť, že sa dohadovalo viac stretnutí, aby došlo k predaju drog, požadovali sa určité množstvá, hovorilo sa o cene za navrhnuté množstvo, nie je

možné vyhodnotiť ako nezákonnú provokáciu. Zo skutkovej vety vyplýva, že nedošlo v deň spáchania skutku k odovzdaniu takého množstva drogy, ako bolo dohodnuté ani k platbe v takej výške, ako bolo dohodnuté. Bolo odovzdané menšie množstvo drog zo strany obvineného a vyplatená iná finančná suma, ako bolo dohodnuté. Rozsudok ESLP z 9. júna 1998 vo veci Teixeira de Castro proti Portugalsku rieši iný problém, ako uvádza obvinený v dovolaní, ktorý nie je možné použiť na daný prípad.

Nevykonanie zásahu v súvislosti s odhalením trestnej činnosti 31. augusta 2010 nezakladá žiadny z dovolacích dôvodov.

Z horeuvedených dôvodov a konštatovaných skutočností vyplýva, že ani jeden z uvádzaných dovolacích dôvodov nie je dovolaním naplnený a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného ako nedôvodné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.“

Podstatou výhrad sťažovateľa je jeho nesúhlas s vykonaním trestného konania na základe uznesenia o začatí trestného stíhania vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite ČVS: PPZ-169/BOK-B2-2010 z 28. júna 2010 (ďalej len „uznesenie o začatí trestného stíhania“) ako aj s vyhodnotením činnosti agentov v jeho trestnej veci a ich svedeckých výpovedí ako zákonných a v dôsledku toho aj v napadnutom trestnom konaní použiteľných.

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vrátane sťažovateľom prezentovaných nosných úvah konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne, právne akceptovateľné a ústavne konformné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu síce stručné, ale zároveň výstižné. Najvyšší súd vo svojom uznesení primerane okolnostiam veci a postačujúcim spôsobom reflektoval na sťažovateľom vznesené tvrdenia a ním udané pochybenia súdov nižších stupňov, ktoré mohol podrobiť dovolaciemu prieskumu, pričom svoje úvahy zdôvodnil v primerane podrobnej argumentácii.

Pokiaľ ide o výhradu, že jeho trestné stíhanie malo začať na základe nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania, ústavný súd nezistil, že by uvedenú námietku sťažovateľ v dovolaní vzniesol. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že v dovolaní sťažovateľ napádal len nepreskúmateľnosť príkazov vydaných v prípravnom konaní, nie však nezákonnosť uznesenia o začatí trestného stíhania v jeho trestnej veci. Ústavný súd k tomu uvádza, že jeho úlohou nie je preskúmať argumentáciu, ktorú mohol sťažovateľ predniesť v konaní pred všeobecným súdom, keďže nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou a nemôže nahrádzať úlohu všeobecných súdov. V zmysle ustálenej judikatúry totiž na posúdenie takýchto námietok nemá danú právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08)

Vo vzťahu k argumentácii, v zmysle ktorej mali príslušníci policajných zložiek použitie ako agenti svojou činnosťou vyprovokovať spáchanie trestného činu, za ktorý bol sťažovateľ napokon odsúdený, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľove tvrdenia neboli v konaní pred všeobecnými súdmi preukázané. Najvyšší súd sa však k tejto otázke vyjadril akceptovateľným spôsobom, keď vyhodnotil, že dohadovanie stretnutí medzi agentmi a sťažovateľom a vyjednávanie o predmete kúpy (konkrétnych drogách) a o jej cene ešte samo osebe nemožno vyhodnotiť ako provokáciu. Svoje závery pritom oprel o konkrétne skutkové zistenia obsiahnuté v samotnej skutkovej vete opísaného skutku, čo plne rešpektuje požiadavky na presvedčivé a ústavne konformné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti možno akceptovať aj záver najvyššieho súdu o neaplikovateľnosti rozsudku ESĽP vo veci Teixeira de Castro proti Portugalsku z 9. 6. 1998, keďže uvedené rozhodnutie vo svojej podstate považovalo za provokáciu na spáchanie trestného činu také konanie policajných agentov, ktoré spočívalo v objednaní si drog od osoby, ktorá si ich mala kupovať len pre vlastnú potrebu. Aj podľa § 117 ods. 2 Trestného poriadku agent nesmie iniciatívne navádzať druhú osobu na spáchanie trestného činu, môže sa však skutkového deja zúčastniť a svojou činnosťou na neho primerane reagovať.

V súvislosti so sťažovateľom deklarovanej nespokojnosti s napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva

na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu, práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy vo svojich záveroch nestotožnia s požiadavkami účastníka konania.

Ústavný súd zároveň pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. Posúdenie, či sú alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo ak všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocessnými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ústavný súd preto uzatvára, že právne závery najvyššieho súdu uvedené v napadnutom uznesení nie je možné považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené

a nenachádza ani žiadnu príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a sťažovateľom namietaným porušením označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy najvyšším súdom vychádzal ústavný súd z obsahu uvedeného práva, ktoré garantuje pozbavenie osobnej slobody len z dôvodov a spôsobom ustanoveným zákonom. V danom prípade je sťažovateľ pozbavený osobnej slobody na základe rozsudku okresného súdu sp. zn. 2 T 100/2011 z 29. marca 2012 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 68/2012 z 12. septembra 2012, ktorým bol uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 172 ods. 1 písm. b), c) a d) a 2 písm. e) Trestného zákona. Uvedený rozsudok nebol zrušený ani v konaní o dovolaní napadnutým rozhodnutím, ktoré aj ústavný súd vyhodnotil ako ústavne akceptovateľný, preto nemožno dospieť ani k záveru o porušení práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

Napokon ústavný súd nezistil ani porušenie práva na prezumpciu nevinu podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru, keďže uvedené ustanovenie dopadá na práva obvinených, nie však na osoby už za trestnú činnosť odsúdené. Porušenie tohto práva najvyšším súdom je teda v dovolacom konaní vedenom proti právoplatnému meritórnemu rozhodnutiu krajského súdu pojmovovo vylúčené. Na okraj ústavný súd poznamenáva, že v tejto súvislosti sťažovateľ ani neponúkol žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorú by bolo možné pri rozhodovaní ústavného súdu zohľadniť.

Vzhľadom na nedostatok príčinnej súvislosti medzi označenými právami zaručenými čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 a 2 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu považoval ústavný súd sťažnosť za zjavne neopodstatnenú, na základe čoho ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. decembra 2014